

על מכרזים

על מכרזים – על ביטול מכרז על ידי הרשות

**הרשות המנהלית אכן
סוברנית לבטל מכרז
או עבודה:**

**"אך אין היא יכולה
"לצאת במכרזים"
מדי חודש בחדשו,
עד שתתפוס את
הקוניונקטורה הנוחה
לה."**

החלטה על ביטול מכרז היא החלטה שיש לקבלה במשורה ולמעט בה ככל שניתן.

בתי המשפט מתייחסים להחלטה על ביטול מכרז המתקבלת על ידי עורך המכרז באופן חשדני, ההולך וגדל ככל שהמכרז נמצא בשלבים מתקדמים יותר.

כך, אין דומה ביקורת שיפוטית להחלטת ביטול מכרז המתקבלת טרם הוגשו ההצעות במכרז, לביקורת שיפוטית על החלטה אשר התקבלה לאחר פתיחת תיבת המכרזים וחשיפת ההצעות.

בנוסף בתי המשפט ממעטים להעניק סעד של ביטול מכרז, כאשר סעד זה מוגדר כסעד קיצוני שיש להעניק אותו במקרי לית ברירה.

הטעם העיקרי להלכות הנוגעות לביטול מכרז נעוצות בעיקרון בשמירה על עקרון השוויון, טוהר המידות ועקרון ההסתמכות. התוצאה של ביטול מכרז בשלב מתקדם של המכרז, בפרט לאחר שהוגשו הצעות ותיבת המכרזים נפתחה - היא חשיפת הצעות המחיר ופגיעה בתחרות, פגיעה בעקרון ההסתמכות של המציעים במכרז אשר עמלו והגישו הצעה במכרז מתוך הסתמכות כי הרשות תבחר מכוחו זוכה והחשש מפני שחיתות שלטונית בהעדפת מציעים בדרך של ביטול מכרז וביצוע התקשרות בדרך אחרת או במסגרת מכרז חדש.

כך, באחת מההלכות היסוד בנושא ביטול מכרז נקבע בבג"צ 334/70 א' שרמן ובונו (1954) בע"מ נ' עירית גבעתיים (פורסם בנבו), ביחס להחלטה של עורך המכרז לבטל מכרז ולצאת למכרז חדש תחתיו ללא שוני מהותי (בתואנה של היעדר תקציב), נקבע כי הרשות המנהלית אכן סוברנית לבטל מכרז או עבודה:

"אך אין היא יכולה "לצאת במכרזים" מדי חודש בחדשו, עד שתתפוס את הקוניונקטורה הנוחה לה."

על מכרזים

כך, קובעת תקנה 23(ב) לתקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח – 1987 הדנה בסיטואציה בה בוטל מכרז כאשר היו הצעות במכרז:

"אין לפרסם מכרז אחר כאשר אין בין המכרז שבוטל כאמור בתקנת משנה (א) ובין המכרז האחר שוני מהותי, זולת אם לדעת הועדה נשתנו הנסיבות שגרמו להחלטה על הביטול".

הדרישה לשוני מהותי בין מכרז שבוטל לבין מכרז חדש שבא תחתיו, ראשיתה בפסיקה של בית המשפט העליון והיא באה לעולם בדיוק כדי למנוע סיטואציה של ביטול מכרזים ופרסום מכרזים חדשים תחתיהם חדשות לבקרים עד לזכייתו של "המציע הנכון".

ביטול מכרז עשוי להיות מסיבות שונות, החל מפגם מהותי במכרז וכלה בהיווצרותו של קרטל בשוק מכרזי מסוים. באמרת אגב ייאמר, כי ניתן להימנע מביטול מכרז לעיתים קרובות וזאת בנסיבות בהן הדבר תלוי ברשות המנהלית באמצעות הקפדה יתרה על אופן ניסוח מסמכי המכרז ותנאי ההתקשרות, כמו גם הקפדה על קיום תקציב ומניעת פריצתו באמצעות קביעת אמצעים מכרזים (כגון מחיר מירבי) על מנת להימנע מפרסומו של מכרז חדש.

לעיתים אכן אין מנוס מתוצאת ביטול המכרז, בפרט כאשר הסיבות לביטול המכרז אינן נעוצות דווקא ברשות, וגם במקרים אלו יש לקחת בחשבון את הפגיעה בעקרון השוויון ועקרון ההסתמכות:

"לא פעם אמרנו, כי צעד כזה לא זו בלבד שהוא משים לאל את כל העבודה וההוצאות הרבות המושקעות בהכנת ההצעות שהוגשו, אלא שהוא מסכן גם את עקרון הסודיות והשוויון, שהוא מאושיות שיטת המכרז.

...

"אין ספק איפוא שעל הרשות הציבורית להימנע מצעד כזה ככל שניתן להימנע ממנו. עם זאת אין ספק שבמקרים מסוימים יהא בצעד זה משום הרע במיעוטו.
בג"צ 246/76 יוסף חיים נ' עיריית ירושלים, ואח', פ"ד לא(1) 218

זכרו: ברשויות מקומיות – הסמכות לביטול מכרז (בכל שלב לאחר פרסומו) נתונה להחלטת ועדת המכרזים ואישור ראש העירייה להחלטה זו.

לשאלות או הבהרות ניתן לפנות אלינו בלחיצה כאן או
לפנות אלינו בדוא"ל לכתובת: david@aradv.co.il

על מכרזים

ליטיגציה מנהלית

ייצוג רשויות מקומיות בבקשות
לצווים ארעיים וצווי ביניים
ובעתירות מנהליות בדיני מכרזים.

ליווי הליכי המכרז

עריכת מסמכי הבהרות, בדיקת
הצעות, עריכת חוות דעת ומסמכי
סיכום לוועדת המכרזים.

עריכת מכרזים

ייעוץ שוטף ועריכת מכרזים והליכים
תחרותיים בתחומים שונים לרבות
מכרזים מורכבים.